

ΕΤΟΣ Α'. ΤΕΥΧ. Ζ'.

Σ Α Π Φ Ω

ΙΟΥΛΙΟΣ 1881

Καθάρισσα δὲ κείσεται, οὐδέ ποτα μναμοσύνα σέθεν
ἔσσει· οὔτε τότ' αἴθ' ὑπερον· οὐ γὰρ πεδέχεις βρόδιων
τῶν ἐκ Πιερίας. . . (Σαπφ. ἀποσπ. 68)

ΛΕΣΒΙΑΚΑ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 405)

Ἐκ τοῦ χωρίου τῶν Μηστιγῶν ἄς ἐπανακάμψωμεν ἤδη εἰς
τὴν πρωτεύουσάν τῆς νήσου, ὅπως ἐξακολουθήσωμεν τὴν πρὸς μετημ-
ερίαν αὐτῆς περιοδείαν μας. Ἐνταῦθα ἔνθει μὲν ὑπὸ τοῦ κόλπου τῆς
Γέρας, ἔνθει δὲ ὑπὸ τῆς θαλάσσης τῆς οὔσης μεταξὺ τῆς νήσου καὶ

40.

τῆς ἀπέναντι στερεᾶς ἀποτελεῖται χερσόνησος, ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τοῦ ὀμωνύμου ἀκρωτηρίου «Μαλέα ἢ Μαλίχ Χερσόνησος».

Ἐξελθόντες λοιπὸν τῆς πρωτευούσης καὶ ὀδεύοντες πρὸς μεσημβρίαν, ἀπαντῶμεν ἕως 180 πύργους μετ' ἀγροκηπίων ὠραίων, διασπαρμένους καὶ κατοικουμένους ἀπαντας ὑπὸ χριστιανῶν ἐν τῷ μεταξὺ δὲ πλησίον τοῦ πύργου τοῦ Μητροπολίτου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Μαλόεντος ὑπάρχει καὶ ὁ ναὸς τῆς Παναγίας τῆς ἐπικαλουμένης Χρυσομαλλοῦσσης, ὅπου ἐτάφη, ὡς ἀνεφέραμεν, ὁ νεομάρτυς Ἅγιος Θεόδωρος. Προχωροῦντες περαιτέρω ἀπαντῶμεν τὰ ἐξῆς χωρίδια, τὰ ὁποῖα καθὸ πρόσθεια τῆς πρωτευούσης καὶ κατοικούμενα σχεδὸν ὑπὸ τῶν χριστιανῶν κατοίκων αὐτῆς, εἴτε διαρκᾶς καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἴτε ἐν καιρῷ τοῦ θέρους ἢ τῆς συγκομιδῆς τῶν ἐλαιῶν, θεωροῦνται ὡς ἀναποσπάστως ἠνωμένα μετ' αὐτῆς, διὸ καὶ ἐξοχαὶ αὐτῆς καλοῦνται. Εἶνε δὲ ταῦτα: Τὸ Κουμκό, ἢ Σουράδα ἢ Σειράδα, τὸ Ἀκλειδιοῦ, ἢ Βαρειά, τὸ Ἀκρωτήρι, ὁ Χάλιξ, τὰ Ἀληφαντά, τὸ Πυργί καὶ ὁ Κέδρος.

Τὸ Κουμκό ἔχει ἐκκλησίαν «εἰς Ἅγιον Ἀνάργυρον».—Τὸ Ἀκλειδιοῦ εἶνε λίαν εὐάερος καὶ παραθαλασσία ἐξοχή μετ' ἐκκλησίαν «ἢ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου»· εἰτειδῆ δὲ μόλις ἀπέχει ἡμίσειαν ὥρην τῆς πόλεως, πολλοὶ ἤδη τῶν εὐπορούντων πολιτῶν προτιμῶσι τὴν ἐξοχὴν ταύτην πάσης ἄλλης.—Ἡ Βαρειά ἔχει κήπους ὠραίους καὶ ἐκκλησίαν «ἢ Ζωοδόχος Πηγή», ὅτε τελεῖται καὶ πανηγυρίς. Ὁλίγον μακρὰν τῆς Βαρειᾶς πλησίον τῆς θαλάσσης ὑπάρχει ἐκκλησίδιον «ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Μύθωνας», ἐνθα τελεῖται πανηγυρίς τὴν 29ην Αὐγούστου.—Τὸ Ἀκρωτήρι εἶνε ὀμολογουμένως ἡ ὠραιότερα καὶ τρυφερότερα ἐξοχή τῆς Λέσθου πάντοτε μὲν, ἀλλ' ἐξαιρέτως τὸ ἔαρ. Ἐνταῦθα τὰ εὐωδέστερα χόρτα καὶ δενδρόλλια αὐτοφυῶς φυόμενα πληροῦσι τὴν ἀτμοσφαιρὰν παντοειδῶν μύρων καὶ ἀρωμάτων. Ἐνταῦθα εἶνε ἡ πατρὶς τῶν δαφνῶν καὶ μυρσινῶν, ἡ δὲ καλλικέλαδος ἀγιδῶν ἀπὸ πρωίας δὲν ἀπανδίζει κατακρηλοῦσα τὴν ἀκοὴν μετὰ γλυκύτατα ἄσματά της. Ὁ ἀήρ εἶνε καθαρῶτατος, τὰ δὲ ὕδατα ἄφθονα καὶ διαυγέστατα καὶ ἐν γένει τὸ μέρος τοῦτο διαπρέπει ἐπὶ φυσικαῖς καλλοκαίς.—Ὁ Χάλιξ διαίρεται εἰς τρεῖς, εἰς Κάτω Χάλικα, Μεταῖον

καὶ Ἄνω Χάλικα. Ὁ Κάτω Χάλιξ εἶνε πολλὰ πλησίον τῆς πόλεως, ἔχει οἰκίας 60 ὅλας χριστιανικάς καὶ ναὸν τὸν Ἅγιον Γεώργιον· ὁ Μεσαῖος οἰκίας 20 ὅλας χριστιανικάς· ὁ δὲ Ἄνω ἔχει οἰκίας 120 ὅλας χριστιανικάς καὶ ναὸν τοῦς Ἁγίους Πατέρας, ὅτε τελεῖται καὶ πνήγυρις.—Τὰ Ἀληφαντὰ ἔχουσι 50 οἰκίας χριστιανικάς καὶ ἐκκλησίαν τὸν Ἅγιον Γεώργιον.—Τὸ Πυργὶ ἀπέχει περίπου μίαν ὥραν τῆς πόλεως, ἔχει οἰκίας 80 ὅλας χριστιανικάς, ναὸν δὲ τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου καὶ κεῖται πρὸς τὸ μέρος τοῦ κόλπου τῆς Γέρας ὀλίγον τι ἄνωθεν τῆς θαλάσσης. Κάτωθεν τοῦ Πυργὶ ἐπὶ τῆς παραλίας εἶνε ἐξωκλήσιον ἢ Ἁγία Μελόνη, ἐνθα ἀναβρῦουσι καὶ ὕδατα καθαρτικά. Ὀλίγον δὲ μακρὰν πρὸς τὰ δεξιὰ κεῖται τὸ χωρίδιον Κέδροσ, ἐξελχὴ παραλία, ἐλαιόφυτος, πεδινή καὶ ὠραία μὲ ἐκτεταμένον ἀγροκήπιον· πλησίον δ' αὐτῆς ὑπάρχει καὶ βουνὸν καλούμενον «Κέδρινον».—Ἐνταῦθα ὀλίγον τι μακρὰν τοῦ Κέδρου κεῖνται καὶ τὰ Θερμὰ ὕδατα τὰ καλούμενα «Θερμὰ τοῦ Κόρρου», μεταλλικά καὶ νιτροῦχα, φημιζόμενα ὡς ἱαματικά κατὰ πολλῶν ἀσθενειῶν.

Μετὰ τὰς ἀναφερθεῖσας ἐννέα ἐξοχὰς ὁδεύοντες πρὸς μεσημβρίαν ἀπαντῶμεν τὰ ἐξῆς μέρη:

1. Τὸ Καγιά νι. Τὸ χωρίον τοῦτο ἀπέχον μίαν ὥραν περίπου τῆς πρωτευούσης ἔχει οἰκίας 150 ὅλας χριστιανικάς, ναὸν τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν καὶ σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικόν. Ὄνομασθη δὲ ἐκ τοῦ πλησίον βράχου, ὅπερ σημαίνει ἡ τουρκικὴ λέξις καγιά.

2. Τὸ Πληγόνι. Καὶ τὸ χωρίον τοῦτο ὁμοίως ἀπέχει μίαν ὥραν καὶ κατοικεῖται ὑπὸ μόνον χριστιανῶν, ἔχον οἰκίας 110 καὶ ναὸν τὸν Ἅγιον Γεώργιον.

3. Ἡ Ἁγία Μαρίνα. Ἐχει οἰκίας 220 ὅλας χριστιανικάς, σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικόν καὶ ναὸν τὸν τῆς ἁγίας Μαρίνης, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα, ἀπέχουσα ἐπίσης μίαν ὥραν.

4. Τὰ Λουτρά. Ταῦτα ἀπέχουσι τῆς πρωτευούσης μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν πρὸς τὸ μέρος τοῦ κόλπου τῆς Γέρας, ἔχοντα οἰκίας 200, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 10 ὀθωμανικαί, ναὸν τὸν Ἅγιον Γεώργιον καὶ σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικόν. Πιθανὸν εἶνε ὅτι ἡ ὀνομασία Λουτρά

εἰδοθή ἀπὸ τὰ ὄχι πολὺ ἀπέχοντα «Θερινὰ τοῦ Κόλπου» (Κόλπου), (1). Εἰς τὰ Λουτρὰ οὐκ ὀλίγοι τῶν τῆς πρωτευούσης κατοίκων ἔχουσι ἐλαιοκτῆματτα, ἐνθα μεταβαίνουνσι κατὰ τὴν συγκομιδὴν. Κάτωθεν τοῦ χωρίου 1/4 τῆς ὥρας εἶνε ὁ λιμὴν αὐτοῦ ἡμίτειαν δὲ ὥραν πρὸς ἀριστεράν εἶνε ἡ θέσις «Κουντουριδιά», ἀφ' ὅπου οἱ δικάβται περῶσιν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ Κόλπου τῆς Γέρας.

Ἄμα διέληθη τις ἐκ τῆς θέσεως ταύτης τὸν Κόλπον, περιοῦται εἰς τὸ ἀπέναντι λεγόμενον Πέραμα, τὸ ὁποῖον εἶνε λιμὴν ὄλων τῶν πρὸς ἀριστεράν τοῦ Κόλπου κειμένων χωρίων τῆς Ἱερᾶς Γῆς ἢ Γέρας. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ ἀγορὰ καὶ ἀποθῆκαι καὶ οἰκίαι διεσπαρμέναι ἐν τὸς ἀγροκηπίων, ὅπου οἱ κάτοικοι τῆς Γέρας ἔχουσι τὰς ἐξοχὰς τῶν, καὶ ὅπου συνεπαίρουσι κατὰ Ἰούνιον, διαμένοντες μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ἀξιοσημείωτος δὲ εἶνε ἡ καθ' ὄλην τὴν πεδιάδα τῆς Γέρας ἀπαντωμένη πληθὺς τῶν ἐρημεκκλησιῶν καὶ συντριμμάτων ἀρχαιοτήτων.

Ἀποτελοῦσι δὲ τὴν μικρὰν ἐπορχίαν τῆς Γέρας ἐξ χωρία, περιέχοντα ἐν συνόλῳ καὶ ὡς ἔγγισα 1400 οἰκίας, (ὧν μόλις αἱ 200 ὀθωμανικαί), καλούμενα Σκόπελος, Μεσαγρός, Ἅγιος Ἰωάννης, Παππαδός, Πλακάδος καὶ Παλαιόκηπος. Ἀπέχουσι δὲ ταῦτα τῆς μὲν πρωτευούσης τρεῖς ὥρας, τοῦ δὲ Περάματος ἢ τοῦ κοινου αὐτῶν λιμένος μίαν ὥραν. Γνωστότερος δέ:

5.—α'. Ὁ Σ κ ό π ε λ ο ς. κείμενος ἐπὶ θέσεως βραχυώδους καὶ ἀποκρήνου (ὅθεν πιθανῶς καὶ ὠνομάσθη) ἔχει οἰκίας 350 χριστιανικὰς καὶ 100 ὀθωμανικὰς, ναὸν τὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου διατηρεῖ δὲ καὶ σχολεῖον ἀρρένων καὶ κορατίων.

6.—β'. Ὁ Μ ε σ α γ ρ ό ς (ἐκ τοῦ μέσος ἀγρός) ἔχει οἰκίας 200 χριστιανικὰς καὶ 60 ὀθωμανικὰς, ναὸν τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν καὶ σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρρένων καὶ κορατίων.

7.—γ'. Ὁ Ἅ γ ι ο ς Ἰ ω ά ν ν η ς ἔχει οἰκίας 30 ὀθωμανικὰς. Πλησίον δὲ αὐτοῦ εἶνε καὶ τὸ ἤδη ἐρημωθὲν σχεδὸν ὀθωμανικὸν χωρίον Σ α π ο ῦ ν ι ἢ Σ α μ α θ ο ῦ τ α.

(1) Ἴδε «Σαφροῦς» τεῦχος Β'. σελ. 31.

8.—δ'. Ὁ Παπαδάδος ἔχει οἰκίας 300 ὄλας χριστιανικάς, ναὸν ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν, καὶ σχολεῖον νεόδμητον ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν ἀρρένων καὶ κορατιῶν.

9.—ε'. Ὁ Πλακάδος ἔχει οἰκίας 80 ὄλας χριστιανικάς καὶ ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Βλαίου.

10.—ς'. Ὁ Παλαιόκηπος ἔχει οἰκίας 300 ὄλας χριστιανικάς, ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἑρμολάου καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον ἀρρένων καὶ κορατιῶν.

Προβαίνοντες δὲ πρὸς δυσμὰς τοῦ Κόλπου τῆς Γέρας ἀπαντῶμεν τὰ ἐξῆς χωρία.

11. Κάτω-Τρίτος. Περιέγει οἰκίας 80 χριστιανικάς ὄλας, ναὸν τὴν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου καὶ σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικόν.

12. Κάτω-Τρίτος (Μυσοῦ). Χωρίον περιέχον 50 οἰκίας ὄλας ὀθωμανικάς καὶ κείμενον πολλὰ πλησίον τοῦ χριστιανικοῦ Κάτω-Τρίτος. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν δύο τούτων χωρίων ἐπὶ λοφίσκου ὑπάρχει τὸ μονύριον τῶν Ταξιαρχῶν πρὸ πολλοῦ ἐρημωθὲν (1), κάτω δὲ εἰς τὴν πεδιάδα ὑπάρχει τὸ Μετόχιον αὐτοῦ.

13. Σκοῦντα. Ἐχει οἰκίας 100 ὄλας χριστιανικάς καὶ ναὸν τὴν Κοιμησιν τῆς Θεοτόκου.

14. Ἡπίος (ἢ Ἰππειος). Ἀπέχει τρεῖς ὥρας τῆς πρωτευούσης καὶ περιέγει 150 χριστιανικάς οἰκίας καὶ 40 ὀθωμανικάς· ἔχει ναὸν τὸν ἅγιον Προκόπιον καὶ σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικόν.

15. Κεραμινά. Χωρίον περιέχον μάλιστα 20 οἰκογενείας ὀθωμανικάς καὶ 4 Χριστιανικάς.

16. Ἀσώματος. Ἐχει 170 οἰκίας χριστιανικάς, ναὸν τιμωμένον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ καὶ σχολεῖον ἀλληλοδιδασκτικόν. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ χωρίου βεβαίως ἐλήφθη ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας.

17. Ἀγιάσος (ἢ Ἀγιάσος). Εἶνε ἐκ τῶν πρωτίστων κωμοπέλων τῆς Λέσβου, κειμένη μεσογείως ἐπὶ τοῦ ὄρους Ὀλύμπου (κοινὸς Προφήτου Ἠλί), ἀπέχουσα τέσσαρας ὥρας τῆς πρωτευούσης

(1) Ἡ Σαπφοῦς τεύχος Γ', σελ. 57.

καὶ ἀπαριθμοῦσα πρὶν τῆς πυρκαϊᾶς 1400 οἰκίας ὅλας χριστιανικὰς (1). Ἐν τῇ κωμοπόλει ταύτῃ ὑπάρχει ὁ περικαλλῆς καὶ περίβλεπτος ναὸς «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου», καὶ εἰκὼν αὐτῆς Οχυματοουργός, ἣν οἱ ἐγ-
χώριοι δοξάζουσιν ὡς μίαν τῶν τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ. Πλῆθος δὲ
προσκυνητῶν καὶ πανηγυριστῶν καθ' ὄλον τὸν Αὐγουστον μῆνα συβ-
ρέει ἀφ' ὅλην τὴν νῆτον καὶ ἀπὸ τὰς Κυθωνίας, Μοσχονήσια, Πέργα-
μον καὶ λοιπὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Ὅθεν γίνεται καὶ ἐμπορίον τοπι-
κόν, ἱκανῶς ὑφέλιμον εἰς τοὺς κατοίκους. Ἐκτὸς τοῦ ναοῦ τούτου ἐ-
κτίσθη πρὸ τινων ἐτῶν καὶ ἕτερος λαμπρὸς καὶ μαρμαρίνος ναὸς ὁ τῆς
Ἀγίας Τριάδος εἰς τὴν συνοικίαν Σ τ α υ ρ οῖ. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ
Ἀγιάσος διὰ τῶν προσόδων τῆς ἐκκλησίας διατηρεῖ ἑλληνικὸν σχο-
λεῖον, παρθεναγωγεῖον καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν λίκον εὐρύχωρον ἐπὶ θέ-
σεως εὐαέρου καὶ ὑψηλῆς. Προτέτι δὲ διατηρεῖ καὶ μικρὸν ὄρφανοτρο-
φεῖον μετ' ἐκθετοτροφείου. Τὸ ὄνομα Ἀγιάσος οἱ μὲν ἐτυμολογοῦσιν
ἐκ τοῦ Ἀγία Σιών καὶ γράφουσιν αὐτὸ μὲ ἔν σ, οἱ δὲ ἐκ τοῦ Ἀγίος
Ἄστου Ἀγι-άστος (2). Ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως ἀνχωρεῖ ὁδὸς ἀρκετὰ
εὐρύχωρος καὶ καλῶς κτετακχυμένη, δι' ἣς δύναται τις ν' ἀνέλθῃ ἔφ-
ιππος μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ Ὀλύμπου, ὅπου ὑπάρχει κορυφὸς ναΐσκος
τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ. Ἐκ τῆς κορυφῆς ταύτης παρουσιάζεται εἰς τὸν
ὀφθαλμὸν τοῦ θεατοῦ ἐξάισιον καὶ μαγευτικὸν πανόραμα· ὑπὸ τοῦς πό-
δας αὐτοῦ εἶνε ὀλόκληρος ἡ νῆσος μὲ τοῖς δύο κόλπους τῆς, ἀληθῆς
ἀριστούργημα τῆς φύσεως, κατοπτρεύονται δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη τοῦ
Ἀσιατικοῦ καὶ Εὐρωπαϊκοῦ παραλίου.

Ἡ εὐφορία τοῦ ἐδάφους τῶν μερῶν τούτων εἶνε μεγάλη καὶ ἡ πλη-
θὺς τῶν διαφόρου εἶδους ὀπωρῶν ἀφθονος· δυστυχῶς ὅμως τὸ κλίμα
εἶνε νοσερὸν διὰ τὰ ἀφθόνως ῥέοντα καὶ πολλαχού λιμνάζοντα ὕδατα.
Ἐνταῦθα εἶνε καὶ τὸ χωριδίον Ν υ κ τ ᾶ τ α, ἐξ ὀλίγων ὀθωμανικῶν
οἰκιῶν, πλησίον καὶ ὑπεράνω τῆς λεγομένης Κ α ρ ὕ ν η ς κείμενον

(1) Ἡ μεγάλη αὕτη πυρκαϊὰ ἡ ἀποτεφρώσασα ὑπὲρ τὰς 800 οἰκίας συνέβη τῇ
14ῃ Αὐγούστου 1877 ἡμέρα Κυριακῇ περὶ τὴν 8ην ὥραν μ. μ. Κατεκῆ δὲ τὸ κεν-
τρικὸν μέρος τῆς κωμοπόλεως, ὁ ξενὼν (χάνι) καὶ τὰ κελλία τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ δὴ
αἱ νέαι οἰκίαι εἰσι λιθόκτιστοι, αἱ δὲ ὁδοὶ ἐγένοντο πολὺ πλατύτεραι ἢ πρότερον.

(2) Ἴδε περὶ τούτου Λεσβιάδος σελ. 137—138.

εἰς σκοτεινὸν μέρος ἐντὸς φάρμακος, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβε.— Διὰ τὴν
δὲ ἀσφαλῆς τῶν μερῶν τούτων εἶνε τὸ λεγόμενον «Ντίπι» εἰς τὸν μύ-
χρον τοῦ Κόλπου τῆς Γέρας.

(Ἔπαται συνέχεια.)

—————▶▶▶▶▶◀◀◀◀—————
ΠΟΙΗΣΙΣ.

=====

Ἡ ΑΝΟΙΞΙΣ.

=====

Ὁ Μάρτης μισοκόπιζε καὶ ὁ βορρῆας φισούσε
ἀκόμη τ' ἀψιλὸ βουνὸ ἄσπρο πουκάμισο ψηλὸ
σ' τὴ ράχη του φορούσε.

Κάπου κανὲ τητήριζμα χελιδονιοῦ περνούσε
ὄχι καὶ κίνο χαμιλά, μέσα σὲ σίνεφα θωλά
τὴν ἀνιξὴ μινούσε.

Τῷ χορταράκι ποῦ καὶ ποῦ τοὺς κύπους χερετούσε.
δίπλατου ἢ τρανταφιλιὰ σὰ λιπημένη κοπελιὰ
σιγὰ χαμογελοῦσε

Πράσινα φίλ' ἀνκελοτά, ἀπάνω κεντιμένη.
ἢ Μουσικὴ τοῦ αἰδονιοῦ, ποῦ τέρπι τὴ ψηχί τοῦ νιοῦ,
σὰν ἔναι λαβομένι,

Δὲν ἔργισε καὶ βγίκαμε μὲ φίλο ποῦ ποθοῦσε
πότε τὴν ἀνιξὴ νὰ δῆ, ἦτον ἀκόμη νιὸ πεδι
καὶ τ' ἄνθι λαχταρούσε.

Περιπατούσαμε σιγὰ καὶ φθάσαμε σὲ μέρος
ὅπου ὁ ζέφυρος νεκρὸ ἀνέστισε πεδι μικρὸ
μιθολωγὸν τὸ θέρος.

Σὰ θάλασα χρωματιστὴ ἢ ἄβρα κιματοῦσε,
ἢ πεταλούδα μοναχί μέσα σ' τὸ κίμα τὸ παχί
τ' ἄνθι γλικοφιλούσε

Ἦτον λιβάδι ξέπλατο στρωμένο μὲ λουλούδιγμα
κ' ἀπὰ σεμιὰ τρανταφιλιὰ στὴν ἀνιξὴ χήλια πουλιὰ
τερριάζανε τραγοῦδιγμα

Ἦπα. ψηλίου ἀνίξη, τὰ σίνεφα σὲ φέρουν
 χαρὰ σὲ κίνη τῆ καρδία πούν ἀπ' τὰ πάθι μακρίγια
 καὶ πόνι δὲν τῆ δέρουν.

Αὐτὴ νε ἄνθος καὶ ἀνθή, πούλῃ καὶ φτεριγῆζη
 λούζεται μὲ ταῖς μισοδγίεσ καὶ μ' ἀνακρίθμιτες θωργίεσ
 τὰ φίλατῃσ δρωσίζη.

Ἐρρένου ἄδολη καρδία κ' ἡ ἀνίξεσ πιγένι
 τῆσ πινελόπισ τὸ πανὶ σὲ κάθε ἄνθος, σὲ κλονῆ
 μὲ τ' ἀργαλιότῃσ φένι.

Κ' αὐτὸ τὸ νίμα τῆσ ζωῆσ ὅσο μακρὸ κ' ἂν τήχι
 ἔχι τὸ χρόνον μετρῆτι τὸ μίνα παρατηρητι
 καὶ τὴν ἡμέρα πίχη.

Ἀυτοδίδακτος Πηγητις

Δ ΠΕΤΡΟΥ (1).

Σ. Σ. Ἐξεπίτηδ' οὐ κατεχωρίσθη τὸ ποίημα τοῦτο μὲ ὅλασ τὰσ ἀνορθο-
 γραφίασ τοῦ ἀρχαίου ποιητοῦ, ὅπως φανῆ ἔτι ἀπαξ, ὅτι ἡ ποίησις
 εἶνε ἔμφυτος καὶ οὐχὶ ἐπίκτητος καλλωπιζομένη μόνον ὑπὸ τῆσ παιδείασ.

ΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΜΕΜΨΙΜΟΙΡΙΑΙ ΜΟΥ.

Ὡσ πότε, Τύχη μου σκληρὰ, λίαν γεγυρωμένη,
 τὴν πρόσαν μου μανιωδῶσ θὰ κρούῃ ἡ σὴ μῆνις;
 ἡ δὲ καρδία μου θὰ ἦ καταδεδικασμένη
 νὰ ἐκκενοῖ τὸ κύπελλον φαρμακερῶσ ὀδύνης;
 Δὲν ἐκορέσθησ, ἄτεγλε, δὲν ἐκορέσθησ πλέον,
 δὲν ἐκορέσθησ νὰ ῥοφῆσ νεκρῶσ καρδίασ αἷμα;
 ἀγρίωσ τὴν ἐσπάρῃσ μὲ στόμα λυσσαλέον,
 καὶ ὡσ ἀχνίζον τέρπεσαι πεφοινιγμένον ρεῦμα.
 Ἐνῶ εἰσ ὄνυχασ γαμψοῦσ τὸ θῦμά σου ἀσπαίρει,
 κ' ἐνῶ αὐτὸ ψυχοῖσ χεῖ εἰσ κοίτην ἀγωνίας,
 δὲν θνήσκει, ἀλλ' εἰσ βάσανα τὴν ὑπαρξίν του αἶρει.
 Φεῦ! — εἰν' ὁ βίος βάσανοι θνησκούσῃσ μου καρδίασ!
 Ἀπέκαμον, ἀπέκαμον τὰ βήματά σου φεύγων,
 παντοῦ καὶ πάντα σ' ἀπαντῶ ἀπαίσιόν μου φάσμα,

¹ Ἴδε Σαπφ. Τεύχος Γ'. σελ. 59.

φλόγας φρικώδεις καὶ καπνοὺς καὶ λύσσαν ἐξερεῦγον,
καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας σου ἡ ὑπαρξίς μου θραῦσμα.
Τί μὲ ἐγείρεις; — ἄφες με ὡς σύντριμμα νὰ κῆμαι,
ἀφοῦ σκληρῶς μ' ἐπέπρωτο ἡ χεὶρ σου νὰ συντρίψῃ
ἐνόμιζες τὸ παίγνιον τῆς χλεύης σου ὅτ' εἶμαι,
κ' ἐσκόπ' ἡ σμίλη τὴν ζωὴν μὲ θάνατον νὰ γλύψῃ.
Μὲ ἐρωτοῦν — ἔχεις γονεῖς; — ἔχεις δὲ καὶ πατρίδα;
Φεῦ! — ἔχω — ἀλλὰ ὄρφανός ἔπαυται μὲ πατρίδα!
Νὰ μ' ἀποσπᾶς ἡ μοῦρά μου ἀπὸ ἀγκάλας εἶδα,
ἀπὸ ἀγκάλας ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν αἰγίδα.
Γελαῶ — γελαῶ κ' ἐγὼ θρηγῶ εἰς ἀνηκέστους πόνους·
οὕτω καὶ πρὶν ἐκάγχάζεις μὲ δόλον εἰρωνείας,
καὶ δὲν ἐκάμφθης κἂν μικρὸν εἰς δάκρυα, εἰς στόνους,
ἀλλ' ἀπηνῶς μὲ ἔσυρας εἰς τόπους ἐξορίας.
Ἴδε τὸν βίον μου, ἐστὶ φρικώδης μία κοίτη,
καὶ ἐν αὐτῇ κατάκειμαι ὡς βρέφος κλυθθυρίζον·
εἰς τοὺς κλυθθυμούς μου κἄτωχος, πᾶς ὅστις βλέπει φρίττει,
πᾶς ὅστις βλέπει συμπαιθεῖ — Κρῖμα! — ἀναφωνίζων.
Βαρὺ, βαρὺ τὸ μῖσός σου, βαρεῖα ἡ ποινὴ σου,
δεινὸν τὸ ζῆν ἄνευ ζωῆς, ἄνευ θανάτου μνημα.
Ἄθροβα ἐναντίον μου ἐστράφη ἡ ὀργή σου·
εἶμαι ὡς θνησκὸν εἰς ἀκτὰς καὶ ἐσαεὶ ζῶν κῦμα.
Πλοῖον εἶμι ἄνευ ἰστοῦ καὶ πλοῖον ναυαγῆσαν,
ὅπερ τυχεῖως διοικοῦν ἐγωῖσμοί, οἰήσεις
ᾠ! — πρὶν αὐτοὶ κυρίαρχοι, δεσπότης μου δὲν ἦσαν,
σύ, — σὺ — σκληρὰ, κατῶρθωσας ἵνα τοὺς καταστήσης.
ᾠ! — παῦσον εἰς τὸ αἶμά μου νὰ βᾶπτης σου τὸ ξίφος,
μὴ ἐκμυζᾶς μου τὴν ζωὴν ἀνηλεῶς ὡς κρότων,
σφιγξ εἶσαι εἰς τὸν βίον μου, περίπλοκός τις γριφός,
μὴ μὲ πτοῆς μ' ἀλύσειν μεμακροσμένων κρότων.

Εἰς ΤΗΝΕΛΙΟΣ.

Ο ΦΥΣΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Ἡ φύσις εἶνε δράμα πολὺπλοκόν· ὁ δὲ ἄνθρωπος φαίνεται ὅτι εἶνε εἷς ἐκ τῶν ἰθσοποιῶν τῶν τελούντων τὸ μέγα τοῦτο δράμα. Τίς ἐστὶ; πόθεν ἔρχεται; ποῦ μεταβαίνει; περὶ τούτων εἰπάτωσαν ἢ τε Θεολογία καὶ Φιλοσοφία, αἱ τῶν ὑψηλῶν τούτων ἰδεῶν ἀντερχόμεναι. Ἄρκετόν εἰς ἡμᾶς νὰ σκιαγραφήσωμεν, ὅσον ἐφικτόν, τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον, εἶον δημιουργεῖ καὶ παρουσιάζει ἡ φύσις ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τέσσαρες φαίνονται αἱ φάσεις τοῦ ἀνθρώπου· ἡτοι, ἡ παιδικὴ ἡλικία, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος μορφώνει λεληθεύως τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ· ἡ νεανικὴ ἡλικία, καθ' ἣν αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ τίθενται εἰς δοκιμαστικὴν ἐνέργειαν· ἡ ἀνδρική, καθ' ἣν συγκροοῦνται καὶ ἐξελέγγονται καὶ ἡ γερωντική, ἡτις ὑπέχει τὰ συμπεράσματα τούτων τῶν ἀρχῶν. Ἐξελιζώμεν ἀνά μίαν ἐκάστην τὰς ἡλικίας ταύτας καὶ ἴδωμεν τὰ ἐν αὐταῖς τελούμενα.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ.

ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ.

Κοιμῶντ' αἱ φροντίδες, κοιμῶνται οἱ πόνοι
καὶ μόνῃ ἡ γόησσα ἡ Φαντασία
τὴν ἡλικίαν αὐτὴν στεφανώνει·
χρυσόπτερα ὄνειρα! Ἄθανασα!

« — Νὰ γείνω . . . τί νὰ γείνω; . . . νὰ γείνω ἓνας ἀξιοματικός, νὰ φορῶ σπαθὶ ἔς τὴ μέση, νὰ φορῶ χρυσᾶ παράσημα καὶ νὰ ἔχω κ' ἓνα μουστάκι μεγάλο: τόσο δά! — Νὰ γείνω καθαλάρης, νὰ ἔχω ἓνα ἄλογο ἔμμορφο, σπαθάτο, φλογοκαλιβῶμένο, νὰ πετᾶ ἔς τὰ-τερα, νὰ τὸ καθαλιεύω καὶ νὰ περνῶ καὶ νὰ λένι: νὰ τ ο ς! κ' ἐγὼ νὰ τρέχω τάκα τάκ, τάκα τάκ, τάκα τάκ!

— Νὰ κάνω νὰ κάνω χρήματα πολλά, δύο τρία σπήτσια καὶ νὰ μοιράζω ἔς ὅλους τοὺς πτωχοὺς νὰ τοὺς χορτάσω· κ' ἐγὼ νὰ φορῶ χρυσᾶ ἐνδύματα καὶ νὰ κάθημαι ἔς ἓνα ἕψηλό παλάτι, νάχω χρυσᾶ τραπέζια, κήπους καὶ ἀηρόνια νὰ κελαδοῦνε! — Νὰ γείνω ἓνας ὑπουργός, . . . ἓνας βασιλεὺς ᾶ! καὶ νὰ κάθημαι νὰ κρίνω, νὰ δια-

τάσσω, νά διορίζω, νά φυλακίζω ὅποιον θέλω καί κανεῖς νά μή
 μέ ὀρίζῃ.»

Καί οὕτως αἶρεται εἰς νέφη χρυσαυγῆ ὁ μακάριος! Ὅλοι αἱ εὐ-
 τυχίαί μία μέ τήν ἄλλην στρέφονται ἐνώπιόν του ὡς κύλινδρος·
 καί νῦν μέν ποθεῖ βίον ξιφοφόρου ἀξιωματικοῦ, μεθ' ὃ τρέπεται εἰς
 τήν ἱππατίαν μετ' ὀλίγον λησμονήσας καί ταύτην ἐκχύνεται εἰς
 ἐλεημοσύνας πλήρει τῆ χειρὶ, πάντοτε ὅμως κρατῶν δι' ἑαυτὸν
 τὰ καλά· ἄλλοτε καταλαμβάνεται ὑπὸ εὐθυμίας τοῦ ἀρχεῖν, ἄλλο-
 τε ὑπ' ἄλλων καί ἐκάστουτε κατὰ τήν σκηνήν, ἣτις παρουσιάζε-
 ται ἐνώπιόν του, οὗτος γίνεται ἠθοποιὸς καί παριστᾷ τὸν πρωτα-
 γωνιστὴν πάντοτε, οὐδέποτε ἀνεχόμενος τὰ δευτερεῖα.

Ἄγνοεῖ τοὺς κόπους, ἀγνοεῖ τὰς φροντιδας τὸ γεῦμα καί τὸ δεῖ-
 πνον εἶνε ἐτρωμέναι ἔρχεται εἰς τὴν ἑτοιμον κλίνην καί, μόλις
 ἀποθέσθῃ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ὕπνος γλυκὺς κατα-
 λαμβάνει αὐτόν· μετατίθεται εἰς ἄλλον κόσμον ἐπίσης φαντασιώ-
 δη· κόπτει, ῥάπτει, βασιλεύει, κοιμᾶται ὕπνον νήδυμον καί ἀδιά-
 κοπον μέχρις ἡλίου ἀνίσχοντος, ὅτε ἐγείρεται καί πάλιν φαιδρός· ὁ
 ἥλιος ἡδὴ ἐλαύνει τὸ πυροφόρον ἄρμα, ἡ γῆ ἐστολισμένη καί διαν-
 θής· ἀρώματα ἀνοίξιως πληροῦσι τὴν ἀτμοσφαιραν· ἀηδόνες ὑμνοῦ-
 σι τὰ κάλλη τῆς φύσεως· οὗτος δὲ, μικρὸς θεὸς ἐπὶ τοῦ γηίνου πα-
 ραδείτου, ἐξέρχεται καί ῥίπτεται ἄφροντις εἰς τὴν πανηγυρικὴν ταύ-
 την πομπήν· παῖζει, γελᾷ, τρέχει, κοσμεῖ τὴν κόμην μετ' ἀνθέων στα-
 φάνους, κυνηγᾷ τὰς χρυσυκλίδας, ἐν ἐνὶ λόγῳ συμπαῖζει μετὰ τῆς
 χαρᾶς, ἀλλ' ὅμως ἀγνοεῖ τί ἐστὶ χαρὰ, διότι ἀγνοεῖ τί ἐστὶ λύπη.
 Φροεῖ ἄρα, ὅτι εἰς πᾶσάν του ἡλικίαν ἡ φύσις θά ἐκτιλίσηται
 ἐνώπιόν του μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε χάριτος καί ἀρελείας.

Λαμβάνει ἀνά χεῖρας τὸ βιβλίον καί μελετᾷ, ὅχι ἵνα μελετήσῃ
 ἀλλ' ἵνα ἐκπληρώσῃ τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς, ὃν ἡ σέβεται ἢ φο-
 βεῖται, ἢ, ὅπερ συνηθέτερον, ἵνα λάβῃ τὸν μισθὸν τῆς μελέτης· οὗ-
 τος δὲ ἐστὶ ἡ ποικιλόχρουν τι ἐνδύμα, ἡ ζυμυκτικόν, ἢ ἄλλο τι
 ἐδώδιμον.

Τοιοῦτος εἶνε ἐν ὀλίγοις ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ἀντάξιος ἀληθῶς
 τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὐας, ὅτε ἔζων γηθόντοι καί ἀφρόντιδες ἐν

αττικῆς παρατάξεως μετέβη εἰς τὸ ἱερὸν Νοσοκομεῖον, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούτῃ τοῦ ὁποῦ Τρισάγιος ἐψάλλη, μνημονευθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως τῶν ὀνομάτων ἀπάντων τῶν εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν, μεθ' ὃ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐφορείας κ. Ἰωάννης Κανταναδέλης ἐν μέσῳ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἀνέγνωσε τὴν ἐτησίαν λογοδοσίαν τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως. Ἐκ τῆς λογοδοσίας εἶδομεν, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ὅτι τὰ Καταστήματα ἐπιβαρύνονται πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ χρέους ὑπερβαίνοντος τὰς 2,000 λίρας, εἶδομεν ὅμως καὶ τὰς ἀξιεπαίτους προσπάθειάς τῆς ἴν Ἐφορείας, δι' ὧν κατώρρωσε νὰ ἐλαττώσῃ κατὰ τι τὸ εἰρημένον χρεῖς, ὅπερ θὰ ἀπαλειφθῇ ἐντελῶς διὰ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὑπὲρ τῶν Σχολείων καὶ τοῦ Νοσοκομείου ἐκδοθέντος λαχείου, εἰς τοῦτο δὲ ἀνευδύτως καταγίνεται ἡ ἐνεστῶσα Ἐφορεία.

Εὐχόμενοι ἀπὸ καρδίας τὴν εὐδῶσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος λαχείου, συνιστῶμεν εἰς πάντας τοὺς φιλοκύτους συμπολίτας ἡμῶν, ὅπως μετὰ ζήλου συμπρίξωσιν εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ὄντες βέβαιοι, ὅτι πληροστάτη ἐπιτυχία θὰ στεφανώσῃ τὰς πατριωτικὰς αὐτῶν προσπάθειάς.

**Ἡ ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ.**

Ἡ Κυριακὴ τῆς 28ης τοῦ λήξαντος Ἰουνίου, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἐναρξίς τῶν δημοσίων ἐξετάσεων τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτηρίου τῆς ἡμετέρας πόλεως καὶ ἀπάσης τῆς Δέσβου, ἀπέδειξεν ἀριδῆλως, ὅτι τὸ εἰρημένον ἐκπαιδευτήριον, ὃν πληρὸς Γυμνάσιον καὶ ὡς τοιοῦτον ἐπισήμως πρὸ ἐτῶν ἀναγνωρισθὲν ὑπὸ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως, οὐδαμῶς ἀπολείπεται τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κέντροις τοῦ Ἑλληνισμοῦ Γυμνασίων, δικαιοῦσαν καὶ ἐφέτος πληροστάτα τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ μεγίστας θυσίας τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν. Ἡ ἐναρξίς ἐγένετο ἐπισήμως τὴν 9ην π. μ. ἐν μέσῳ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, ὅπερ ἐπεκόσμη ἡ Α. Μχαρίότης Π. Ἀλεξανδρείας κ. κ. Καλλίνικος, ἔχων συμπαρέδρους ἐνθεν μὲν τὸν Σεβ. Ἄγιον Τυρνός

βου, ἔνθεν δὲ τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Α. Μυτιλήνης Θεοφιλέτατον Ἐπίσκοπον Περιστεραῶς κ. κ. Παρθένιον. Ἀφοῦ ὁ γενεαρχὸς Γυμνασιάρχης κ. Χ. Δαίλιος ἀνέγνωσε σύντομον ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος ἀφορώντων τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν, τὸ ποτὸν τῶν ἐν τῷ Μητρώῳ τῆς Σχολῆς καταγραφέντων μαθητῶν καὶ τὰ παραδοθέντα μαθήματα, προσῆλθον οἱ τῆς ἀνωτάτης Γυμνασιακῆς τάξεως ἐξ μαθηταί, εὐσταθεῖς ἀγωνισταὶ τοῦ πνεύματος, πρόθυμοι δὲ νὰ ὑποστῶσι τὸν ἐνδοξόν τοῦτον ἀγῶνα, ὁστίς θὰ περιβάλῃ αὐτοὺς μὲ τὸν ἐπίξηλον τίτλον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου καὶ θὰ τοὺς εἰσαγάγῃ εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ἐπιστήμης (1). Τὰ μαθήματα, εἰς ἃ ἐξητάσθησαν τὴν πρώτην ταύτην ἡμέραν καὶ εἰς ἃ λίαν εὐστόχως σχεδὸν πάντες ἀπήντησαν ἦσαν: Ἡ κατὰ Χριστὸν Ἡθική.— Ἑλληνικὰ ἐκ μὲν τῶν ποιητῶν ὁ Μαστιγοφόρος Αἰῶας τοῦ Σοφοκλέους, Εἰδύλλια τινὰ τοῦ Θεοκρίτου καὶ μία ῥαψωδία τῆς Ὀδυσσεΐας· ἐκ δὲ τῶν πεζογράφων δημηγορίαι τοῦ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους—Φιλοσοφικὰ ἢ Λογικὴ καὶ μαθηματικὰ ἢ μεγάλη Γεωμετρία. Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ παρετηρήσαμεν, ὅτι αἱ ἀπαντήσεις τῶν ἐξεταζομένων συνωδεύοντο ὑπὸ κρίσεως οὐ τῆς τυχεύσεως καὶ ἀπέχον πάσης ἐπιπολαιότητος, ἐφ' ᾧ ἀληθῶς συγχαίρομεν καὶ τοὺς μοχθήσαντας καθηγητάς καὶ τοὺς ἐπαξίως σταδιοδρομήσαντας ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ παιδείᾳ νεαροὺς ἀγωνιστάς. Ἐσμὲν δ' εὐέλπιδες, ὅτι τὸ αὐτὸ εὐάριστον ἀποτέλεσμα θὰ ἐπιστέψῃ καὶ τὰς ἐξετάσεις οὐ μόνον καὶ τῶν λοιπῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ λοιπῶν Σχολείων τῆς πόλεως ἡμῶν.

(1) Διακόσιοι δεκαπέντε μαθηταὶ κατεγράφησαν τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον, ἐξ ὧν ἔνδεκα τῆς Δ' τοῦ Γυμνασίου, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐκ τῶν τελευταίων ταύτων οἱ μὲν ἀπεσύρθησαν πρὸ τοῦ ἔτους, οἱ δὲ ἀποδεικνύσαντες ὅτι ἐνεφανίσθησαν εἰς τὰς ἐξετάσεις.

ΦΩΣ ΝΕΟΝ.

Ὁ κ. Κάρλος Μόρχιν ἐξ Ἀμβούργου ἐξέθηκεν εἰς τὸν σύλλογον τῶν ἐφευρετῶν λύχνον καίοντα νερὸν συνθετὸν τι ἔλαιον. Τὸ φῶς τὸ ὁποῖον ὁ λύχνος ἐξέπεμπεν ἦτο κατὰ τὴν δύναμιν, καθαρότητα, λαμπρότητα καὶ ἔντασιν σχεδὸν ὅμοιον μὲ τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς. Δοκιμασθέντος τοῦ ἔλαιου τούτου εἰς ἄλλον λύχνον, παράχθη φῶς ἴσον μὲ 17 1/2 λαμπράδων ἐκ σπέρματος κήπου. Λέγεται ὅτι τὸ φῶς τοῦτο θὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς φάρους θαλασσίους, σημεῖα σιδηροδρόμων, ἀμύξας σιδηροδρομικὰς καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ο ΣΕΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΑΙ ΑΥΤΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 134.)

Β'. Η ΕΝ ΚΡΗΝΗ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΠΕΡΙΞ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ.

Ἀπέναντι τῆς Χίου περὶ τὰς ἐσχατιὰς τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης ἐκτείνονται ἡ Ἐρυθραία χερσονήσος, ἐφ' ἧς κεῖται ἡ παράλιος πόλις Κρήνη (Τσεσμέ), πρωτεύουσα ἡμιονίου ἐπαρχίας, ὑπαγομένης ἐκκλησιαστικῶς μὲν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μητροπόλεως Ἐφέσου, διοικητικῶς δὲ εἰς τὴν τῆς Νομαρχίας Σμύρνης. Πρὸς βορρῆν τῆς πρωτεύουσας κεῖται ἡ Ἁγία Πικρασκηνή, πρὸς νότον ἡ Κόττω Παναγία, ἀμφότεραι κωμοπόλεις παράλιοι, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἀπέχει αὐτῆς 1/2, ἡ δὲ δευτέρα 3/4 τῆς ὥρας. Νοτιοανατολικῶς καὶ μεσογείως ἡ κόμη Ὀθανζίκιον, καὶ τὸ κωμόριον Τσεσμέκοι, πρὸς ἀνατολὰς δὲ τὰ Ἀλλάτσατα μεσόγειος καὶ δευτερεύουσα πόλις τῆς ἐπαρχίας. Μεταξὺ Κρήνης καὶ Ἀλλάτσατων μεσολαβοῦσιν αἱ Θέρμαι (Αἰτζιχ) γνωσταὶ καὶ εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν κόσμον διὰ τε τὸ ἰαματικὸν τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων καὶ τὸ παράλιον καὶ τε πλὸν τῆς θέσεώς των. Ἀνατολικῶς καὶ εἰς δίωρον ἀπὸ τῆς Κρήνης ἀπόστασιν κεῖται μεσογείως ἡ κωμόπολις Ρεῖσδερές, καὶ εἰς τρίωρον ἀπόστασιν εἶνε ἡ παράλιος κόμη Λυθρή, κειμένη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν ἀρχαίων Ἐρυθρῶν, μίξας τῶν 12 ἐνδοξῶν ἃ ἴστε Ἰωνικῶν πόλεων. Αὗται εἰσὶν αἱ πόλεις, κωμοπόλεις

καὶ κῶμαι τοῦ ἐπαρχιακοῦ διαμερίσματος Κρήνης αἱ ἐκ τοῦ τελευταίου τρομεροῦ σεισμοῦ παθοῦσι διὰ τῶν τριῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ δονήσεων, γενομένων ταυτοχρόνως μὲ τὰς ἐν Χίῳ καὶ συναδευομένωι ὑπὸ φροβερῶν ὑποχρονίων μηκυθῶν.

Ἡ τρομερὰ θεομηνία πρῶτον καὶ ὀλέθριον τραῦμα κατήνεγκε κατὰ τῆς ὠραίας κωλοπόλεως Κάτω Παναγίας κατοικουμένης ὑπὸ μόνον χριστιανῶν, ἧτις ἤδη ἀποτελεῖ ἓνα καὶ μόνον φρικώδη σωρὸν ἐρειπίων, ἐκ δὲ τῶν 950 οἰκιῶν αὐτῆς αἱ μὲν 920 εἶνε κατεστραμμέναι, αἱ δὲ 30 ἐπισκευάσιμοι φρονεθέντες ἐν αὐτῇ 23, τραυματαῖαι δὲ 45. Μετὰ ταύτην ἐρχεται ἡ Κρήνη, τῶν κατοίκων τῆς ὁποίας εὐτυχῶς ἐφρονεύθησαν 10 μόνον, ἐτραυματίσθησαν δὲ 15· τὸ δὲ εὐτύχημα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὅτι ἕνεκα τῆς ἐορτῆς ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ σεισμοῦ ἔτυχον νὰ ἦνε εἰς τὸ παρῆλιον, θεώμενοι τὸ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διὰ τὴν Γῆνον πλήρες προσκυνητῶν ἀναχωροῦν ἀτρόπιοι. Ἀλλ' ἐκ τῶν 2920 οἰκιῶν τῆς πόλεως αἱ μὲν 1500 ἐντελῶς κατεστράφησαν, αἱ δὲ λοιπαὶ δύνανται νὰ κατοικηθῶσιν, ἀφοῦ ἐπισκευασθῶσι· ἐβλήθη δὲ πρὸ πάντων τὸ νότιον μέρος τῆς πόλεως. Τὰ Ἀλλάτσατα ἔπαθον ἰδίως κατὰ τὸ κέντρον, ἐνθα ὀλόκληροι συνοικίαι κατεστράφησαν, τὰ δὲ ἄκρα τῆς πόλεως ὑπέστησαν μικρὰς καὶ ἀσηλόντους ζημίας· ἐκ δὲ τῶν 2320 οἰκιῶν (ὄλων χριστιανικῶν) κατεστράφησαν ἐξ ὀλοκλήρου 580, ἐφρονεύθησαν δὲ 22 καὶ ἐπληρώθησαν 65. Ἐκ τῶν 600 οἰκιῶν τοῦ Ρεῦσδερε κατεστράφησαν αἱ 200, οὐδεὶς δὲ ἐφρονεύθη. Ἐκ τῶν 500 οἰκιῶν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ὄλων χριστιανικῶν, αἱ 150 κατεστράφησαν, οὐδεὶς δ' ἐφρονεύθη. Ἐκ τῶν 300 οἰκιῶν τοῦ Ὁβανζιζίου, κατὰ τὰ 2/3 χριστιανικῶν, κατεστράφησαν αἱ 100, τρεῖς δ' ἐπληρώθησαν. Τέλος ἐκ τῶν 15 οἰκιῶν τοῦ Ὀθωμανικοῦ κωμοδρίου Τσεσμέκιοι αἱ δέκα κατεστράφησαν, ἑπτὰ δὲ κάτοικοι ἐπληρώθησαν.

Οἱ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ναοὶ καὶ τὰ τεμένη ἔπαθον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤπτον σπουδαίως, πᾶ σχολεῖα ὠσάτω· τὸ ἐπισκοπεῖον κατέστη ἐτοιμοῦρρον, τὸ δὲ παρὰ τὴν Κρήνην νεόδμητον γυναικεῖον μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου ἐγένετο σωρὸς ἐρειπίων, καταπεσόντων πάντων τῶν κελλίων μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ θολοσκεποῦς ναοῦ. Πάντες οἱ ἐν διαφόροις μέρεσιν ἐξοχικοὶ ναῖοι καὶ πᾶσαι αἱ ἐξοχικαὶ οἰκίαι ἢ κατέπεσαν ἢ ἐτοιμοῦρροι κατέστησαν. Αἱ παρὰ τὰς Θέρμας τῆς Κρήνης οἰκίαι μικρὰς σχετικῶς ὑπέστησαν βλάβας· δύο δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς θολοσκεπῶν λουτρῶν διεββήθησαν ἐπιφθῶς καὶ μικροῦ δεῖν κατέπιπτον· ἐκ τούτου δεικνύεται, ὅτι πρὸ 5 ἢ 6 αἰῶνων ἢ μικρασιχτις αὕτη γωνία δὲν ὑπέστη οἶον

ἤδη ἐκ σεισμοῦ κλονισμένη. Ἀπὸ τῆς 22 λήξαντος Μαρτίου ἄπας ὁ λαὸς τῆς παρθούσης ἐπαρχίας εὐρίσκειται ἐν ὑπαίθρῳ· ἐκτὸς δὲ ὀλίγων εὐπόρων δακτυλομετρουμένων οἱ λοιποὶ κάτοικοι διατελευτοῦσιν ἐν μεγίστῃ δυστυχίᾳ, μὴ ἔχοντες ἐργασίαν, πεινῶντες, γυμνητεύοντες καὶ εἰς πᾶσιν ἀτμοσφαιρικὴν ἐπῆρσιαν ἐκτεθειμένοι. Ὀλίγιστοὶ εἰσιν οἱ ἔχοντες σικηρὰς καὶ παλαιήματα, οἱ πλεῖστοι δὲ ἄσκηνοι, ἄστεγοι καὶ ὅλως ἀσκεπεῖς, ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ἐπὶ τῶν πλησίων ὄρεων συγκατακλίνονται μετὰ τῶν ἀτυχῶν καὶ πολυμελῶν οἰκογενειῶν των, παρόνορον ἔχοντες κτέπασμα μόνον τὸν ἑναστρον οὐρανόν.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι καὶ εἰς Κρήνην πολλὰ παραλόγη ἐξ ἀρχῆς ἐστάλησαν βοηθήματα καὶ ἐκ μέρους τῆς Αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκ μέρους τῆς εὐκλῆρου Σιέρνης καὶ τῆς μητρῶς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τὰ βοηθήματα ταῦτα, καίπερ ὁμολογουμένως γενναῖα, μικρὸν καὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητως ἀνεκούρισαν τὰς μεγίστας καὶ πολυειδεῖς ἀνάγκας τῶν παθόντων, οἵτινες σχεδὸν πάντες εἶνε ἄποροι, ἀποζῶντες μέχρι τοῦδε ἐκ τῆς ἐργασίας. Καὶ ἡ μὲν πολυτλήμων Χίος εὐμειρεῖ τόσων εὐπόρων τέκνων, τόσων μεγάλων καὶ ἐπιφανῶν ἐμπορικῶν οἰκῶν, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς αὐτῆς εὐρίσκομένων, ὥστε ἐλπίζεται αἱ πληγαὶ αὐτῆς τάχιστα νὰ ἐπουλωθῶσι. Ἡ ἀτυχὴς ὅμως Κρήνη, τῆς ὁποίας αἱ ὕλικαι ζημίαι ἐκ τῆς ἐντελοῦς καταστροφῆς ἢ βλάβης τῶν κατ' ὄλην τὴν ἐπαρχίαν οἰκοδομῶν ἀνέρχονται κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην τῶν ἀρχιτεκτόνων εἰς ἓν ἑκατομύριον λιρῶν, ἡ Κρήνη, λέγομεν, τῆς ὁποίας ὁ λαὸς ἄπας πένεται καὶ δυστυχεῖ, οὐδέποτε ἴσως θ' ἀνακύψῃ ἐκ τῆς συμφορᾶς, ἐκτὸς ἐὰν Κυβερνήσεις καὶ κοινητάτα καὶ πᾶσα εὐγενὴς καρδία, χορηγῶσαι τὴν ὑπὲρ τῆς παρθούσης Χίου φιλόανθρωπον βοήθειάν των, λαμβάνουσιν ὑπ' ἄψιν καὶ τὴν ἀπέναντι αὐτῆς Ἀσιατικὴν ἔχθρην, τὴν ὁποίαν ἡ αὐτὴ Θεομηνία τῆς 22 Μαρτίου οὐχ ἤττον δεινῶς προσέβαλε. Πρόεδρος δὲ τῆς ἐν Κρήνῃ ἀπ' ἀρχῆς συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς παραλαβὴν καὶ δικαίαν διανομὴν τῶν βοηθημάτων εἶνε ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος αὐτῆς Ἀμβρόσιος.

Σ. Σ. Κατὰ παραδρομὴν, ὁμιλοῦντες ἐν σελίδι 134, περὶ τῶν ἐν Μυτιλήνῃ συνδρομῶν, ἐλησημονήσαμεν νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἐργατικὴ Ἀδελφότης ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου της ταμείου προσέφερον ὑπὲρ τῶν παθόντων 50 ἀργυρὰ μετετζήτια, ἐπίσης δὲ 50 προσέφερε καὶ ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης.

ΠΕΡΙ ΥΓΕΙΑΣ.

Ἡ ὑγεία εἶνε ἀληθῶς ὑπὲρ χρυσίον καὶ πάντα θησαυρὸν ἀνωτέρω· αὐτὴ μεγαλύνει τὴν ψυχὴν καὶ ἀνοίγει ὅλας αὐτῆς τὰς δυνάμεις διὰ τὸ δέχεται τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ νοστιμεύεται τὴν ἀρετὴν. Ὡς ὑγεία! ὅστις ἔχει σέ, δὲν ἔχει παρὰ ὀλίγα τὸ ἐπιθυμῆσαι· ὅστις δὲ εἶε πίσσαν ἄθλιος, ὥστε τὸ σὲ στερεῖται, στερεῖται μετὰ σοῦ τὰ πάντα.

ΠΕΡΙ ΑΛΑΤΟΣ.

Ἐπὶ ἄλλοις εἰς τὴν Οἰκουμένην τόποις τινέσι, εἰς τοὺς ὑπαιθροὺς ἄλλας δὲν εὐρέθη ποτέ· καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐμπόριον τῶν χωρῶν τούτων εἶνε εἰς ἄκρον περιωρισμένον, οἱ κάτοικοι δύνανται μόνον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὸν ναυαγῶνται τὴν τρυφὴν ταύτην. Τοῦτο ἀληθεύει ἐξαιρέτως περὶ τοῦ ἐνδοτέρου τῆς Ἀφρικῆς. Παράξενον ἤθελε φανῆναι εἰς Εὐρωπαϊὸν, λέγει ἐπίσημος περιηγητὴς τῶν μερῶν τούτων, τὸ εἶδον παιδῶν πιπιλίζον ἄλλας, ὡς τὸ ζάχαρις. Ἄλλ' ἐγὼ εἶδα τοῦτο πολλάκις. Τόσον δὲ σπανιώτατα ἀπολαύουσι τὸ πολυτιμὸν τοῦτο εἶδος αἱ πτωχότεραι κλάσεις, ὥστε τὸ εἶπηται, ὅτι τρώγει μὲ ἄλλας τὸ φαγητὸν του, εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς τὸ εἶπη, ὅτι εἶνε πλούσιος. Αὐτὸς ἐγὼ ἐβάσανίσθημι ὄχι ὀλίγον διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἀρτύματος τούτου. Ἡ μακροχρόνιος μεταχειρίσις φυτικῆς ζωτροφίας διεγείρει τοιαύτην σφοδρὰν ἄρεσιν ἄλατος, ὅποιαν λόγοι ἀδυνατοῦσιν ἱκανῶς τὸ περιγράψωσι.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

ΑΙ ΦΥΛΑΚΑΙ

Η

Η ΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΟΙΝΗ.

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 144)

—Καὶ πῶς μ' εὐρίσκει, ἀνερώνησεν ἡ Μαγδαληνὴ κλαίουσα καὶ λαλι-
βάουσα τὰς χεῖρας τοῦ Οὐδέρτου καὶ τοῦ Θεοδώρου, ὅστις καὶ οὗτος ἡ-

γρούς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶχε βροθῆ εἰς τοῦ πατρὸς του τὸ στῆθος. Κατάδικον μὲ εὐρίσκεις, καταβάσαν τῆς λαιμητόμου, μέλλουσαν ν' ἀναβῶ εἰς κλητὴν ἀβυσσον καὶ ἄξιαν μυρίω θανάτων, πύλλαπλασίας αἰσχύνης, διότι εἶμαι σκύβαλον τῆς ἀνθρωπότητος, διότι μετὰ πᾶσαν ἄλλην ἀνομίαν ἔβαψα τέλος· ἐγὼ ἀνὴρ τὰς χειρὰς μου εἰς τὸ αἷμα τῆς συζύγου, τῆς μόνης φίλης τοῦ υἱοῦ μου, ὃν ἐγὼ αὐτὴ εἶχον ἀποκόψει τοῦ κόσμου. Μοὶ διηγήθης, φίλτατε υἱέ, τὴν βεβαστανισμένην ζωὴν σου, εἰς ἣν ἐγὼ ἀκάνθας ἐφύτευσα, καὶ ἐσπάρξας τὴν καρδίαν, ἣτις εἶχε σκληρυνθῆ εἰς τὴν θέαν τοῦ αἵματος. Καὶ σί, ὑπὲρ πάντοτε ἀγαπητὲ Οὐβέρτε, μοὶ διηγήθης τὰ πάθη καὶ τὴν μετάνοιάν σου, καὶ φῶς ἀληθείας, ὦ, καὶ ὀψιλαμπές, ἀνέτειεν εἰς τὴν ψυχὴν μου μίαν στιγμὴν πρὶν αὐτὴ μεταβῆ εἰς τὰ σκότῃ τοῦ ἔθου. Ἀκούσατε καὶ σεῖς τὴν ἰδικήν μου διήγησιν, τοῖς ἀλλήλοις ἵνα χύσητε καὶ δι' ἐμὲ δάκρυα, καὶ προσευχήθητε εἰς τὸν Πλάστον, ὅπως μὲ δικάσῃ ὄχι κατὰ τὴν αἰσθητὴν του δικαιοσύνην, ἀλλὰ κατ' ἐπιείκειαν. Δὲν σοὶ ἐνθυμίζω, Οὐβέρτε, τὰς γλυκεῖας ἐκείνας στιγμὰς, ὅτε παρθένος, τρυφερά, ἐλευθερίως ἀνατραφεῖσα καὶ γνωρίζουσα τὸν κόσμον μόνον διὰ τοῦ πρίσματος τῶν μυθιστοριῶν σὲ εἶδον κατὰ πρῶτον καὶ σοὶ ἐχάρισα τὴν καρδίαν μου· οὐδ' ὅτι ἐλαπτέρως ἐπίστευσα εἰς τὰς ὑποσχέσεις σου, οὐδὲ τοῦ Θεοδώρου τὴν γέννησιν, οὐδὲ τὴν ἀπελπισίαν μου, ὅταν ἐγνώρισα τὰς πλανήσεις καὶ τὰς ἐκτροπὰς σου. Ἦν ἐνθυμῆσαι ὅλ' αὐτὰ κἀλλίστα, καὶ μοὶ τ' ἀνέφερες πρῶτος· ἐνθυμῆσαι ὅτι ὑποπτος εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἐκρύπτεσθ μετὰ προσοχῆς, καὶ ἐγὼ ζῶσα μόνον διὰ σέ καὶ διὰ σοῦ, ἐκρυπτόμην μετὰ σοῦ εἰς φωλεὰς θηρίων μᾶλλον ἢ εἰς κατοικίας ἀνθρώπων, καὶ ὅτι εἶχομεν ἐκθέσει τὸν Θεοδώρον μας· εἰς ἓν τῶν Ὁμοφαντοτροφείων τῆς πρωτεύουσας, ἵνα τὸν σώσωμεν ἀπὸ τῶν διηγετικῶν τῆς ὑπάρξεώς μας κινδύνων. Μ' ἐνεθύμισας τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐλθοῦσα νὰ σέ σώσω, συνελήφθην μετὰ σοῦ ὡς συνένοχος φόνου, καὶ τὴν καταδίκην μας εἰς κεφαλικὴν ποινήν, καὶ πῶς ἐδραπετεύσασμεν. Ἐκτοτε οἱ ἀστέρες μας ἐχωρίσθησαν. ὦ! διατί δὲν ἐρρίφθην εἰς τὰ χύματα ν' ἀκολουθήσω τὸ πλοῖον τὸ ἀπύχον σε εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἣ νὰ παύσω τὰ βῆσάνά μου εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης; Μείνασα μόνη εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ἠτένισα τὸ πλοῖόν σας μέχρις ὅτου ἔπαυσε φαινόμενον εἰς τὸν ὀρίζοντα. Μετὰ ταῦτα δ' ἐστράφην πρὸς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ τότε ἐγκαταλελειμμένη ἐπὶ τῆς γῆς, ἠσθάνθην τὴν ἀνάγκην νὰ γράψω τὴν πρώτην ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Θεοδώρον μου. Ἀλλὰ καὶ ὅπως διαφύγω τῆς ἀστυνομίας τὰς ἐρεῦνας, καὶ ὅπως σώσω τὸν υἱόν μου ἀπὸ τῆς αἰσχύνης,

ἦν ἡ καταδίκη μου τῷ μετέδιδε, μετέβαλα τὸ ὄνομά μου, καὶ ἄγνωστος ἐζήτησα ὑπηρεσίαν εἰς μίαν τῶν Παρισίων ῥάπτειαν. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰργαζόμενῃ εἰς αὐτὴν ἐπιμελῶς καὶ τιμίως, ὅταν μία τῶν συντρόφων μου, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ ἐργαστήριον, μὲς ἐδιηγήθη ὅ,τι ἤκουσεν εἰς τινος φίλης τῆς, τῆς συζύγου ἑνὸς χωροφύλακος, ὅτι δηλ. εἰς τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς πόλεως ἐγίνοντο ἔρευναι πολλαὶ ἐκ μέρους τῆς ἀστυνομίας, ὅπως ἀνακαλύψῃ δραπέτιν τινά. Τὸ αἶμά μου ἐπάγασεν εἰς τὸ τοιοῦτον ἄκουσμα, καὶ δραματομένη τῆς πρώτης εὐκαιρίας, ἐξῆλθα τοῦ ἐργαστηρίου, διηκούθητι μὴ ἠξεύρουσα ἢ ἰδίᾳ ποῦ, καὶ ἐπιανώμην εἰς τὰ Παρίσια ἄπροσος, ἄστεγος καὶ ἐλθεινή, καὶ καμμία θύρα δὲν ἠνοίγετο, ἂν τὴν ἔκρουον ζητοῦσα περιθάλψιν. Μόλις δὲ κατώρθωσα νὰ λάβω ὑπηρεσίαν ὡς ὑπηρετίς ἑνὸς μαγειροῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τὸ πεινρὸν εἶδυμα καὶ εἰς τῆς ἐστίας τὴν στάκτην δὲν διέφυγα τῆς ἀστυνομίας τὴν βξιδέρκειαν. Εἰς διάφορα μέρη τῆς Γαλλίας ἐπλανήθητι, φεύγουσα πάντοτε καὶ πάντοτε διωκομένη, μεταβάλλουσα πανταχοῦ ὄνομα καὶ ἐπιτηδεύματα, παλαίουςα πρὸς τὴν γύμνωσιν, πρὸς τὴν πεῖναν καὶ πρὸς τὴν δυστυλίαν, προσπαθοῦσα ν' ἀποφύγα τὸ ἐγκλημα, καὶ πάντοτε ἐξ αἰτίας νέων καταδιώξεων τιθεμένων εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ τὸ πράξω. Τέλος ἀπερρίσθην νὰ ἐξέλθω τῆς Γαλλίας, ἀλλ' εἰς τὰ σύνορα ἀνεγνωρίσθην καὶ ἐστάλην ὀπίσω εἰς τὰ Παρίσια. Ἐκεῖ ὡς κατὰδικος καὶ ὡς δραπέτις κατεκλείσθην εἰς εἰρικήν αὐστηροτέραν τῆς πρώτης. Πῶς νὰ σῶς περιγράψω, ὅποιον ἐντύπωσιν ἀπετέλεσεν εἰς τὰς ἀγνάς ἀκόμη αἰσθήσεις μου ἡ ἄβυσσος ἐκείνη τῶν αἰσχροτήτων καὶ τῶν καταπληκτικῶν ἐλαττωμάτων, εἰς ἣν ἐβρίθην μετὰ τὴν καταχθονίων δαυμόνων! Κατ' ἄρχας μετ' ἀποστροφῆς ἐσύρθητι εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἐκλαίσα, ἀλλ' ἐγλευκίσθην ἀλλ' ἠπειλήθητι κατέφυγα πρὸς τοὺς δεσμοφύλακας παρακαλοῦσα νὰ μ' ἀπαλλάξωσιν ἀπὸ τοῦ θυρῶρου ἐκείνου τῆς κακοηθείας καὶ τῆς ρυπερότητος, νὰ μὲ κατακλείσωσιν εἰς σκοτεινὴν, εἰς ὑπόγειον φυλακὴν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον μακρὰν τῶν θηρίων μετ' αὐτῶν συνέζω, πλὴν οἱ δεσμοφύλακες ἦσαν θηρία ἀγριώτερα ἔτι μὲ περιύρρισαν καὶ μ' ἐπικατῆσαν. Δέν μ' ἐμίενεν εἰμὴ σιωπῶσα νὰ υποφέρω, καὶ ὅπως ζήσω, νὰ συνοικειωθῶ μετὰ τῆς ἀπιστοφάρμας, εἰς ἡμετετέθητι. Κατ' ἄρχας ἐκλείων νὰ ᾤτά μου, ἀπέρεφον τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἀλλὰ τέλος ἠναγκάσθην νὰ συνειθίσω εἰς τὴν ἀκολασίαν καὶ εἰς τὴν ἀναίδειαν. Πρὸ τινων μηνῶν ἤμην ἤδη κατὰκλειστος καὶ εἶχον ἐκμαθεῖ τὴν γ' ὥσταν τοῦ τόπου. Καθ' ἐκείστην ἤκουον ἐξιστοροῦμενα καταρθώματα ληστῶν, παραχαρικῶν καὶ φορέων, καὶ ἀκολουθοῦσα τὰς

συρμόν τῆς κοινωνίας μας, εἶχον συνειθίσει νὰ θαυμάζω τὴν εὐστοχον κλοπήν, τὸν τολητηρὸν φόνον, τὴν ἐπιτηδεῖαν δραπέτευσιν. Ὅλιγον κατ' ὀλίγον ἐδιδάχθη πῶς κατασκευάζονται ἀντικλεῖδια, πῶς κόπτονται τὰ δεσμά, πῶς στρεβλώνονται τὰ μέλη καὶ αἱ μορφαὶ μεταβάλλονται. Κατ' ἀρχὰς τὰ τοιαῦτα μ' ἐνέπνεον ἀποστροφὴν, μετὰ ταῦτα ἐκίνησαν τὴν περιέργειάν μου, καὶ τελευταῖον τὰ ἐμάνθανον μετὰ σπουδῆς. Ἡ ἰδέα νὰ κλέψω, νὰ θανατώσω, ἥτις κατ' ἀρχὰς μοὶ ἐφαίετο ἀποτρόπαιος, ἤρχισε νὰ μοὶ γίνεται συνηθεστέρα, καὶ κατήτησα νὰ νομίζω ὅτι ὁ κόσμος πρέπει νὰ ᾔηαι οὕτω διωργανισμένος, διότι ἔζων εἰς κόσμον οὕτω διωργανισμένον. Μεθ' ἱκανὸν καιρὸν τῆς ἐγκατακλιώσεώς μου εἰς τὸ κατοικητήριον ἐκεῖνο τῆς κακίας καὶ τῆς διαφθορᾶς ἐπρότεινα ἐγὼ πρώτη εἰς τοὺς συγκατοίκους μου νὰ διαβρῆζωμεν τὸν τυῖχον καὶ νὰ δραπετεύσωμεν. Τὸ σχέδιον ἰδοῦθι ὑπ' ἐμοῦ, ἐνηργήθη μετὰ θαυμασίας ἐπιδεξιότητος καὶ ἐπέτυχε. Ἴδου ἐγὼ πάλιν ἐλευθερεῖα. Ἀλλὰ δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν νὰ γίνω ὑπέρτις μαγείρου, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐξαγριωθεῖσα, ἐζήτει ἄλλο στάδιον βίου· ἀφ' ἐτέου ὁ κίνδυνος με συνέδεεν ἰσχυρῶς μετὰ τῶν συμφορᾶδων μου, οἷδ' ἐδυνάθην νὰ κρυφθῶ ἀλλοχοῦ, εἰμὴ εἰς κλεπταποδύχου, αἰσχυρὰς ἑσκοῦ πάσης διαφθορᾶς, ὅπου κλεπτέμποροι, ἀπατεῶνες, βαλκανιοκάπαι, φοιεῖς, συνήρχοντο καθ' ἐσπέραν καὶ συνεσιέποντο περὶ τῶν κοινῆ συμφερόντων. Εἰς τὰ συμβούλια ταῦτα παρευρισκόμην καὶ ἐγώ. Ἡ ὑπηρεσία μου κατ' ἀρχὰς ἦτο γιωμαδοτικὴ μόνον. Μετὰ ταῦτα με μετεχειρίσθησαν εἰς μικρὰς κλοπὰς γυναικείων κοσμημάτων. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον εἶμα εἶμαι δύσκολον εἰς τὸν κρημνὸν τῆς κακίας, καὶ ἕκαστον μετ' αὐτὸ μᾶς σύρει μετὰ διπλασίας τοχυτήτος. Ἐντὸς ὀλίγου ἐκλεψα ἄροῦγια. Μετὰ ταῦτα συνάδεισα τοὺς συναδέλφους εἰς κλοπὰς κατ' οἶκον, τέλος πάντων καὶ εἰς φόνους αὐτοῦς. Ὁμολογῶ ὅτι εἰς τὴν ἐντέλειαν ταύτην ἔφθασα μετὰ καιρὸν μόνον, καὶ ἐπὶ πολὺ ἔφριτταν πρὶν τὸ πρῶτον ἁμολογήσω εἰς ἑμαυτὴν ὅτι ἤθελον γίνεαι μάστιγος φόνου. Πρὸς τοὺς ἄλλοις ὁ φόβος τῆς κεφαλῆς ποινῆς μὲ ἀνεχαίτιζεν. Ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου εἶχον ὑπερπηδίσει καὶ ταύτην τὴν ἀσθένειαν. Κεφαλῆκὴ ποινή! καὶ τί ἄλλο εἶναι παρὰ ὁ θάνατος ἐκεῖνος, ὃν εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅταν διέφρευγον διὰ τοῦ ὄχεα τῆς φυλακῆς, ὃν τοσάκις ἠψήφησα, πρὸς ὃν τόσοι ἐκ τῶν συντρόφων μου παλαίουσι καθ' ἑκάστην σῶμα πρὸς σῶμα; Ἦ ὄνομά μου, δηλαδὴ τὸ ψευδές, διότι ὑπὸ φιλοστοργίας πρὸς τὸν υἱόν μου, εἰς ὃν δὲν ἐτόμων νὰ γνωσθῶ εἶχον μετονομασθῆ Βαρβάρα, κατέστη γνωστὸν πανταχοῦ καὶ περιβόητον, καὶ αὐστηραὶ διαταγαὶ εἶχον δοθῆ περὶ

τῆς σιλλήψεώς μου. Καὶ τῶ ὄντι ἡ ἀστυνομία κτώρθωσε νὰ μὲ σιλλήθῃ καὶ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐντὸς οἰκίας, ἧς εἵχομεν θανατώσει τὸν οἰκοδεσπότην. Φρίττεις, καὶ μὲ θιλέπεις ἐξιστάμενος! Ναι ἐγὼ ἢ ἄλλοτε τρυφερὰ ἐκείνη Μαγδοληνὴ εἶχον γίνεσι σύντροφοι τῶν φονέων, τῶν ληστῶν ὁπαδός. Ἐπειὰ δὲ ὁ μόνος σύνοικος τοῦ φονευθέντος εἶχε διαφύγει καὶ δὲν εὐρίσκατο πλέον, δι' ἔλλειψιν μαρτύρων ἡ δίκη διήρκεσε μῆνας, καὶ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἤμην ἐκ νέου ἐξῆμιμμένη μετ' ἄλλων κακούργων καταδικαστέων εἰς δεσφά, καὶ πολλῶν διὰ βίου. Ἐν τούτῳ δ' ἐγὼ ἐτελειοποίησα τὰς γνώσεις μου, καὶ ἐστράφην ἐντελῶς εἰς τὸ κακούργημα ὑπὸ διδασκάλους ἐμπειροτέρους τῶν πρώτων ἐπὶ τῆς διαρκείας τῆς δίκης, γινόμενης μετ' ὅλης τῆς ἐνδεχομένης ἀκριβοείας, τὸ ἀληθὲς ὄνομά μου ἐγνώσθη, καὶ τοῦτο ἐπέφερε τὰς δυστυχίας τοῦ Θεοδώρου μας. Ἀλλὰ τέλος ἡ δίκη ἔλαβε πέρας, καὶ ἡ κατ' ἐμοῦ καταψηφισθεῖσα κεραλικὴ ποινὴ ἐμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ τὴν ἐπαύριον, ὅτε, περὶ τὸ λυκαυγὲς εὐροῦτα ἐμπρός μου ἐνὸς τῶν φυλάκων τὸ σιμάδιον καὶ τὸ ἐπανωρόριον, τὰ ἐεδύθη, ἐπέρασεν ἀναιδῶς ἐμπρὸς τῆς πρώτης φυλακῆς ἧτις οὐδὲ κἄν ἐφρόντισε περὶ ἐμοῦ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμπρὸς τῆς δευτέρας, ὅπως ἀνυπόπτου διὰ τῆς πρώτης τὴν ἡσυχίαν, καὶ ἐδραπέτευσα. Χωρὶς νὰ ἦνε εὐχρεστος εἰς σῆς, ἤθελε μὲ θανατώσει ἢ ἀνάμνησις, καὶ λεπτομερῆς ἐξιπύρσις ὅλων τῶν κακούργημάτων, ὅσων ἔκτοτε μετὰ τῶν συντρόφων μου κατέστην ἐνοχοί· εἶχον μάθει νὰ συγκιρῶν ὀφλητήρια καὶ προσέτι νὰ μεταχειρίζομαι καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐνόμιζον ὡς κέρδος ἕκαστον νέον κακούργημα, διότι ἡ κοινωνία δὲν εἶχε πλέον τί να μοὶ ἀνταποδώσῃ ἀντ' αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἔπαξ μοὶ ἔδωκε τὸν θάνατον, καὶ ἀφ' οὗ ἡ ζωὴ μου τῇ ἐγρεώσθητο. Πέντε ἡμέραι εἶνε σήμερον ἀφ' οὗτου ἐπληροσφρήθη ὑπ' ἐνὸς τῶν κατ' ἐσχάτων μου ὅτι νέα τις πλουσία, μέλλουσα νύμφη, μετέσκηκε μετὰ χρημάτων καὶ μετὰ πλουτίμων λίθων εἰς οἰκίαν τινὰ ἀφωμισμένην καὶ σχεδὸν ἐρημὴν. Περικλαβοῦσα δὲ δύο ληστὰς, ἐκρύθη πηλοῖον τῆς οἰκίας, καὶ τὴν νύκτα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐμβῆσα εἰς τὸν κοιτῶνα, ἐπέρεσα εἰς τὴν νέαν τρεῖς θανατηφόρους πληγὰς, καὶ ἔρπασα τοὺς πλουτίμους λίθους τῆς καὶ τὰ χρήματα. Ἡ νέα αὕτη ἦτον ἡ Ἀμαλία τοῦ Θεοδώρου μου, καὶ ἐγὼ ἤμην ὁ ἀποτρόπαιος φονεὺς, ὃν ὁ υἱὸς μου ἠθέλησε νὰ τιμωρήσῃ γινόμενος αὐτὸς ὁ ἴδιος δῆμιός του. Ἡκούσατε ὁποῖος ὄρις κἀληται ἐμπρὸς σας. Εἶδτε ὁποῖα τ' ἀποτελέσματα τοῦ περὶ ἀδείματος καὶ τῆς κακῆς κοινωνίας. Φύγετε ἀπὸ πλησίον μου, ἀστραφῆτε ἀπ' ἐμοῦ. Ἀλλ' ἐνῶ τρέμουσα ἡ ψυχὴ μου παρουσιάζεται

ἐμπρὸς τοῦ ἀδελφίστου δικαστοῦ, ἐξιλεώσατέ τον, ὦ! ἐξιλεώσατέ τον διὰ τῶν θερμῶν σας δακρύων, διὰ τὴν μητέρα σου, ὦ Θεόδωρε, ὦ Οὐβέρτε, διὰ τὴν Μαγδαληνήν σου, ἵνα μὴ καὶ εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ τῆς γέννης, ἵνα μὴ τρυζῶσι τριγύρω μου τὰ ὁσπῆ ὅσων ἔσραξα, ἵνα μὴ κεραυνωθῶ εἰς τὴν τρίταρον ὕψος ἐλθῆ ἢ ἄρα τοῦ βροντοῦ τῶν ὀδόντων, διότι ὑπάρχει δικαιοσύνη, ὑπάρχει ἀνταπόδοσις.

— Ἡ δυστυχὴς ἐσίρτα σπασμωδικῶς, τὰ δάκρυά της ἐστάλαζον θερμὰ κατὰ γῆς, καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς της ἐκίνηε εἰς οἶκτον.

— Θάρρει, τῆ εἶπε ὁ Οὐβέρτος! ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ ὑπερβαίνει τὴν δικαιοσύνην του. Μετανόει, πίστευε, καὶ ἐσώθῃς.

— Μητέρα, ἔσραξεν ὁ Θεόδωρος, μὲ κατέστησας δυστυχῆ, ἀλλ' ὅλα μοι, τὰ δάκρυα χύνονται μόνον ὑπὲρ σοῦ ἤδη. Προσεύχομαι πρὸς τὸν Θεὸν νὰ σὲ συγχωρήσῃ, ὡς σὲ συγχωρῶ καὶ ἐγώ.

Οἱ παρηγορητικοὶ οὗτοι λόγοι φάνηται ὅτι καθησύχασαν τὴν ψυχὴν τῆς Μαγδαληνῆς, εἰς ἣν εἶχε γίνει διὰ μιᾶς μεταβολὴ οὐ μικρά. Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ἠνεύχθη ἡ θύρα τῆς εἰρητῆς, καὶ οἱ δύο ξένοι διτάγησαν ν' ἀναχωρήσουν ἀμέσως, διότι κλείει ἡ φυλακή.

Τὴν ἐπαύριον ἀνέτειε μόλις ὁ ἥλιος, ὅτε τὸ ὄψ καὶ τὴν προτερειαν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Γρέβης συνελθὼν πλῆθος εἶδεν ὀδηγούμενην πρὸς τὴν λαιμητόμον τὴν Μαγδαληνήν, παρακολουθουμένην ὑπὸ δύο ἀνδρῶν ὠχρῶν ἀμφοτέρων, καὶ ὑγρὸν ὑπὸ δακρύων ἐχόντων τὸ πρόσωπον. Τὸν ἔνα ἐγνώρισαν τινες ὡς τὸν δήμιον τῆς χθεσινῆς ἡμέρας, ὁ δὲ ἄλλος ἐνοεῖται ὅτι ἦτον ὁ Οὐβέρτος. Ἡ ὄψις τῆς Μαγδαληνῆς προσέβαλεν ὕσους τὴν εἶχον ἰδεῖ πρὸ εἰκοσιτεσσάρων ὠρῶν. Ἡ κεφαλὴ της ἐκλίνε πρὸς τὸ στήθος της, τὸ βῆμά της δὲν μετεῖχεν αὐθαδείας, τὰ χεῖλη της ἐκινουῦντο ἡσύχως καὶ ἐφαίνοντο προσυγόμενα. Ἀναβῆσα δ' εἰς τὸ θανατηφόρον βῆμα,

— Θεέ, εἶπεν ἀναβλέπουσα πρὸς τὸν οὐρανό, μνήσθητί μου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ὡς ἐμνήσθης τοῦ μετανοοῦντος ληστοῦ. Παραδίδωμι τὸ πνεῦμά μου εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ σὺ ὅσοι παρίστασθε, συγχωρήσατε ἁμαρτωλὸν, καὶ ἀπορεύγετε τὸ ἀνόλημα, διότι φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐκδίκησιν αὐστηροτέραν τῆς λαιμητόμου.

— Ὁ Θεὸς συγχωρήσάκι τῆν ἀνέκραξε τὸ πλῆθος, καὶ ὁ Οὐβέρτος καὶ ὁ Θεόδωρος ἐγχοιάτισαν ἐμπρὸς τῆς λαιμητόμου, εἰς ἣν μεθ' ἡσυχίας προσεδέθη ἡ Μαγδαληνή. Ἡ σάλης, φέρουσα τὴν κατάδικον, ἐβρίσθη εἰς ὀριζόντιον θέσιν, καὶ ἐσπρώχθη ὑπὸ τὸ φάσαγον· αὐτὸ δὲ μετὰ κρή-

του κατέπεσε, καὶ ἡ κεφαλὴ κατεπήδησε εἰς τὴν αἵματοδόχον πύραν.

Τὸ θέαμα ἐτελείωσεν. Ὅλοι ἀνεχώρησαν, οἱ μὲν ὡς ἐπιστρέφοντες ἀπὸ σκηνῆς τινος προκαστάσεως, ἄλλοι πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου σκληρύνοντες τὴν καρδίαν των, καὶ ἄλλοι πάλιν χύνοντες δάκρυα διὰ τὴν σφαγεῖσαν.

Εἰς μόνον δὲν ἀνεχώρησεν, ὁ Θεόδωρος· διότι καθ' ἦν στιγμὴν ἡ μάχαιρα ἐπιπτεν, ἡ κεφαλὴ τοῦ ὁμοῖως ἔκλινε πρὸς τὴν γῆν, καὶ ἡ ψυχὴ του συνώδευε τὴν ψυχὴν της πρὸς τὸν οὐρανόν.

Ὁ δ' Οὐβέρτος μεῖνας μόνος ἐπὶ τοῦ κόσμου, μονώτερος ἢ ποτὲ, διότι πᾶσα ἐλπίς καὶ πᾶν ὄνειρόν του ἐσβέσθη, ἀφιέρωσεν ἑαυτὸν καθ' ὅλοκληρίαν εἰς τὴν βελτιώσειν τῶν φυλακῶν, ἀνέθηκεν εἰς αὐτάς τὸ μέγιστον μέρος τῆς περιουσίας του, καθυπέβαλεν εἰς τὸν Ἰγπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ἀναφορὰν περὶ τῆς ἐν Ἀμερικῇ καταστάσεως αὐτῶν, περιέχουσαν καὶ πολλοὺς κατὰ τῆς κεφαλαιῆς πινῆς σπουδαίους λόγους, καὶ ἐνδυσθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, κατεκλείσθη εἰς τὰς δημοσίους φυλακάς, καὶ διδάσκων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἠθικῆς, ἀπέδωκεν εἰς τὴν κοινωνίαν πολλοὺς χρηστοὺς πολίτας ἀντὶ πολλῶν κακούργων, ἐκ τῶν μὴ εἰς θάνατον καταδεδικασμένων.

Σ. Σ. Τὸ παρὸν διήγημα πόνημα τοῦ ἡμετέρου Α. Ραγκαβῆ τοῦ διὰ πλείστων καὶ παικτικῶν ἔργων πλουτίσαντο· τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλολογίαν, πάντοτε ἀνεγνωμὴν μετ' ἄκρας συγκινήσεως· διὸ καὶ προσημῆθη παντὸς ἄλλου.

Λύσεις τοῦ ΣΤ'. αἰνίγματος πλοῦτον—ἀτμόπλοιοι

ΑΙΝΙΓΜΑ Ζ'.

=

Χερσαῖον καὶ θαλάσσιον μὲ ἔπλασεν ἡ φύσις,
Μὲ παίζουσι καὶ τὰ ὕδατα κ' οἱ ἄνεμοι ἐπίσης.
Λουτὴρ παντοίων λέξεων καὶ ὀνομάτων εἶμαι,
Ἄλλὰ μακρὰν μὴ μὲ ζητῆς, εἰς τὰ γραφεῖα κείμει.
Ἄν ὅμως χάριν παιδιᾶς ἀποδα μὲ ἀφήσης,
Τότ' ἀντιστρόφως μέλος σου σπουδαῖον θ' ἀπαντήσης.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης